

ORSZÁGOS BETÉTBIZTOSÍTÁSI ALAP

IRÁNYTÚ A BETÉTBIZTOSÍTÁSHOZ

Együtt vigyáz(z)unk a pénzére!
2011

TARTALOM

ÁLTALÁNOS RÉSZ

1. Mi a betétbiztosítás és miért fontos az Ön számára?
2. Kik tartoznak a betétbiztosítási rendszerbe?
3. Kiknek védett a pénze?
4. Ki viseli a betétbiztosítás költségeit?
5. Hogyan működik a betétbiztosítás rendszere?

BETÉTFORMÁK BIZTOSÍTÁSA

6. Mi az, ami védett?
7. Mi az, ami nem védett?
8. Csak a forint védett vagy a deviza is?
9. Mi a Betétregiszter?
10. Mi számít névre szóló betétnek?
11. Ránézésre olyan, mint egy értékpapír. Lehet-e biztosított?
12. A postán nyitott betétkönyvek és az ott vásárolt banki papírok közül melyek védettek?

A BIZTOSÍTÁS ÉRTÉKHATÁRA

13. Mit jelent az értékhatár?
14. Van-e önrész a betétbiztosításnál?
15. Növelhető-e a betétbiztosítás értékhatára? Mi számít közös betétnek?
16. Mi számít közösségi betétnek?
17. Jogosultak-e kártalanításra a meghatalmazottak?
18. Vonatkozik-e a devizabetétre is a biztosítási értékhatár?

KAMATOK BIZTOSÍTÁSA

19. Védi-e a betétbiztosítása kamatokat is?
20. Mekkora kamatot fizet a betétbiztosítás akkor, ha még nem írták jóvá a betétszerződés szerint járó kamatokat? Terheli-e levonás (kamatadó) a kamatot?
21. Véd-e bármilyen magas kamatozású betétet az Alap?

HATÁROKON ÁTNYÚLÓ BETÉTBIZTOSÍTÁS

22. Védett-e a betétem egy uniós bankban Magyarországon, vagy az Európai Unió más országaiban?
23. Előfordulhat-e, hogy pénzem elhelyezésekor a magyar betétbiztosítás feltételeitől eltérő betétvédelemmel találkozom?

GYAKORLATI KÉRDÉSEK

24. Milyen adatokat közöljön a betétes a bankjával a biztosítás érvényesíthetőségéhez, teljesíthetőségéhez?
25. Mit kell tennie az ügyfélnek a betét befagyása után annak érdekében, hogy a pénzét mielőbb visszakapja?
26. Mennyi idő alatt fizetik ki a biztosítottak pénzét?
27. Elévül-e a betétbiztosítással szembeni követelés?
28. Honnan lehet ezen a kiadványon kívül tájékozódni arról, mi biztosított és mi nem?
29. Hová fordulhat, ha a betéttel kapcsolatos betétbiztosítási kérdésére a banktól nem kap választ?

FOGALOM MEGHATÁROZÁSOK

ÁLTALÁBAN A BETÉTBIZTOSÍTÁSRÓL

1. Mi a betétbiztosítás és miért fontos az Ön számára?

A betétbiztosítás feladata a betétesek védelme.

A betétbiztosítás másik kiemelt feladata a betétes közbizalom fenntartásán keresztül az ország pénzügyi stabilitásának védelme.

Ha egy hitelintézet fizetéképtelenné válik, azaz nem tudja kifizetni a betétes megtakarítását (azaz a betétek befagynak), akkor az OBA az ügyfél részére kártalanítást fizet. A kártalanítás törvényben szabályozott mértékű, betétesenként és egy hitelintézetre összevontan meghatározott.

Az OBA biztosítás működésének 3 lényeges pontja:

- Az OBA a hitelintézetek fizetéképtelensége esetén húsz munkanapon belül kártalanítást fizet a névre szóló (a betétes adatait tartalmazó) betétek után.
- A törvény a kifizetés felső értékhatárát betétesenként 100 000 euróban határozza meg, a kifizetés forintban történik, a kártalanítás kezdő időpontját megelőző napon érvényes MNB devizaárfolyamon számítva.
- Az OBA biztosítás minden hitelintézetre külön-külön érvényes. Tehát ha egy betétes több helyen helyezi el a pénzét, akkor mindenütt biztosítottá válik a törvény szerinti összeghatárig.

2. Kik tartoznak a betétbiztosítási rendszerbe?

Betétet csak hitelintézet fogadhat el, a magyarországi székhelyű hitelintézetek kötelesek csatlakozni a magyar betétbiztosítás rendszeréhez. Ebből következően Magyarországon minden hitelintézetnél elhelyezett betét OBA védelem alatt áll. A hitelintézetek közé tartoznak a bankok, takarékszövetkezetek, lakás-takarékpénztárak és hitelszövetkezetek (mi e tájékoztatóban a rövidség kedvéért mindezekre a bank megnevezést fogjuk használni).

Figyelem! Magyarországon nem csak az OBA biztosítása alá tartozó hitelintézet gyűjthet betétet. Erre vonatkozóan lásd a Határokon átnyúló betétbiztosítás c. fejezetet.

3. Kiknek védett a pénze?

Az OBA-védettség – a törvényben felsorolt kivételekkel (pl. befektetési alap, biztosítóintézet, önkormányzat) – mindenkire vonatkozik, aki Magyarországon *bankban névre szólóan betétet helyez el, illetve bank által 2003. január 1. után kibocsátott kötvényt vagy letéti jegyet vásárol.*

A védelem kiterjed a magánszemélyek és a vállalkozások, egyesületek, alapítványok stb. betétjeire, az ügyvédi letéti számlákra, beleértve a külföldön élőket és a külföldieket is. A fontos az, hogy csak a névre szóló, a bank nyilvántartása, illetve a betéti okirat alapján azonosítható betétek a biztosítottak, azaz amelyeknek tulajdonosa egyértelműen meghatározható. Megjegyezzük, hogy 2001. december 19-étől már csak névre szólóan helyezhető el betét, és a korábban bemutatóra

szólóan elhelyezett betéteket is át kell alakítani névre szólóvá a betéti okirat első bemutatásakor.

Ha valaki ugyanannál a banknál magánszemélyként és egy gazdasági társaság nevében helyezett el betétet, akkor a kétfajta betét külön-külön, egymástól függetlenül is biztosított.

Figyelem!

Az euróban megállapított kártalanítási értékhatárra vonatkozóan részletes magyarázatot a 12. pontban talál. Az alábbi példákban az egyszerűség kedvéért a 12. pontban szereplő 100.000 euró = 28.000.000,- Ft (280 Ft/euró árfolyamot feltételezve) kártalanítási összeghatárral számolunk.

Példa: Magánszemély és társas vállalkozás

Kis Tamás	
Lakossági folyószámla	880.000 Ft
<u>Kamat</u>	<u>20.000 Ft</u>
Összesen:	900.000 Ft
OBA által kifizethető:	900.000 Ft

Kis és Tsa Bt.	
Vállalkozói folyószámla	31.540.000 Ft
<u>Kamat</u>	<u>60.000 Ft</u>
Összesen:	31.600.000 Ft
OBA által kifizethető:	28.000.000 Ft
OBA által nem kifizethető:	3.600.000 Ft

Itt utalunk ismét arra, hogy az egyéni vállalkozó jogilag elkülönül a magánszemélytől, azaz ugyanazon személy háztartásának és egyéni vállalkozásának a banki számlái és betétei - a betétbiztosítás szempontjából - külön betéteknek minősülnek és a bank fizetéseképtelensége esetén a szóban lévő betétek alapján külön-külön, legfeljebb az érvényben lévő értékhatárig fizet az OBA kártalanítást.

Ha kiskorú a betét tulajdonosa, akkor természetesen szülei, gyámja stb. kezelik a betétjét. Ez a betét is önállóan – a kiskorú javára – biztosított, akkor is, ha például a szülőknek is van ugyanannál a banknál a saját nevükön betétjük.

Figyelem! A biztosított mindig a betét tulajdonosa, tehát az a személy, akinek a betét a nevére szól, s nem az, akinek csak meghatalmazása van a számla feletti rendelkezésre (lásd a 15. és 17. pontot).

4. Ki viseli a betétbiztosítás költségeit?

A biztosításért az ügyfeleknek nem kell díjat fizetniük. Az OBA működését és a kártalanításra szolgáló vagyont annak befektetéséből származó hozam és a bankok befizetései fedezik. Emellett az OBA feladatai teljesítéséhez hitelt is felvehet. A betéteseknek törvény szerint járó pénz kifizetésének nem lehet pénzügyi akadálya: az OBA hitelfelvétele mögött szükség esetén ott áll a magyar állam garanciája.

5. Hogyan működik a hazai betétbiztosítás rendszer?

1993-ig a lakossági és devizabetéteket az állam garantálta. Ezt a szerepet 1993 közepétől, az Országos Betétbiztosítási Alap (Alap) megalakulásával a betétbiztosítás önálló intézménye vette át, de a létrejöttét megelőzően elhelyezett betéteket – felvételükig – továbbra is védi az állami garancia.

A magyar betétbiztosítási rendszert és annak gazdáját, az Országos Betétbiztosítási Alapot az 1993. évi XXIV. törvény hozta létre, jelenleg a többször módosított 1996. évi CXII. törvény szabályozza. E törvény rendelkezik a magyarországi hitelintézetek – európai uniós gyakorlatot követő – szabályozásáról, amelynek fő célja a betétesek pénzének védelme. A hitelintézeteknél a törvény által előírt szabályok betartását szigorúan és rendszeresen ellenőrzi a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete (PSZÁF).

Az Alapot egy független igazgatótanács irányítja. Gazdálkodását az Állami Számvevőszék ellenőrzi és megállapításairól az Országgyűlésnek számol be. Az Országos Betétbiztosítási Alap (OBA) nem hatóság, de feladatainak ellátása érdekében rendelkezik a szükséges információkkal. Az Alap a tagintézetek kötelező rendszeres befizetéseiből és az ebből felhalmozott vagyon hozamából látja el feladatát. Ezen felül, a betétesek kártalanítása céljából rendkívüli díjfizetést rendelhet el, illetőleg – kormánygaranciával – hitelt is fölvehet.

BETÉTFORMÁK BIZTOSÍTÁSA

6. Mi az, ami védett?

A hazai betétbiztosítás védelmét a magyarországi székhelyű bankokban, vagy azok külföldi fiókjaiban elhelyezett, névre szóló banki betétek lekötéstől függetlenül (betéti okiratok, betétszámla, folyószámla, bankszámla), valamint a bank által 2003. január 1-jétől kibocsátott kötvények és letéti jegyek élvezik. (A továbbiakban az egyszerűség kedvéért a fenti megtakarítási formákat – ahol nincs jelentősége az azok közötti különbségnek – betétnek nevezzük.)

Itt is felhívjuk a figyelmet arra, hogy az OBA biztosítási szolgáltatása csak a tagintézeteire, azaz a takaré- és hitelszövetkezetekre, a lakás-takarékpénztárakra, és a bankokra, valamint ezek külföldi fiókjaira terjed ki, de ez utóbbiakra csak akkor, ha az adott ország szabályai ezt lehetővé teszik.

Vigyázat! Mint jeleztük, betétet kizárólag bankok gyűjthetnek, és csak ezek lehetnek az OBA, vagy külföldi betétbiztosító intézmény tagintézetei. Letéti jegyet is kizárólag hitelintézetek bocsáthatnak ki, kötvényt azonban nem csak hitelintézetek, hanem pl. önkormányzatok, gazdálkodó szervezetek is. A betéteknél az a biztosítottság feltétele, hogy névre szóló legyen, a kötvénynél és a letéti jegynél ezen túlmenően az is, hogy azt a hitelintézet 2003. január 1. után bocsátotta ki.

7. Mi az, ami nem védett?

Nem mind arany, ami fénylik; nem mind védett, ami kamatozik, nem szükségképpen védett az, aki banki ügyfél. Több bank is kínál olyan megtakarítási formát, amely nem

védett, mint pl. önkéntes nyugdíjpénztári megtakarítás, kamatozó részvény, szövetkezeti részjegy, befektetői részjegy.

Továbbá a betétbiztosítás nem védi a bankok által 2003. január 1. előtt kibocsátott kötvényeket, letéti jegyeket sem. Nem terjed ki például az OBA biztosítás a főleg bankoknál vásárolható nyílt, vagy zárt végű befektetési alapok befektetési jegyeire sem.

8. Csak a forint védett vagy a deviza is?

A hazai betétbiztosítás nemcsak a forintban, hanem az euro-ban vagy az OECD (Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Szervezet) valamelyik tagállamának fizetőeszközében elhelyezett betétet is védi. A védett devizabetéteket az OBA az ország hivatalos fizetőeszközében fizeti vissza.

Figyelem! Ha a deviza vagy valuta elhelyezésekor a betétbiztosítás kérdésében kétsége merülne fel, forduljon a banki ügyintézőhöz. Az OECD tagországainak listája megtalálható a www.oecd.org honlapon!

9. Mi a Betétregiszter?

A Betétregiszter tartalmazza az egyes tagintézetek által forgalmazott valamennyi – az OBA által biztosított – betétet, ideértve a már nem forgalmazott, de a forgalomban még visszaváltható formákat is.

A bevezetendő új betétfajtákat, illetve a már nyilvántartásba vett betétek változásait a bankoknak regisztrálás céljából előzetesen be kell jelenteniük a PSZÁF-nak.

Az aktuális Betétregisztert – csak úgy, mint ezt a tájékoztató füzetet – legalább egy példányban a betétgyűjtés helyén, az ügyfelek számára jól látható módon ki kell függeszteni, illetve ingyenes szóróanyagként elhelyezni.

A gondosan kezelt és naprakész Betétregiszter lehetővé teszi a bankok ügyfelei számára a betétek biztosítottságáról szóló megbízható, pontos és objektív tájékoztatást.

A Betétregisztert (Betétkeresőt) keresse bankjában, az OBA (www.oba.hu), vagy a PSZÁF (www.pszaf.hu) honlapján!

10. Mi számít névre szóló betétnek?

A betétek közül azok minősülnek névre szólónak, amelyeknél a betétes személye a betét elhelyezésekor kapott okmányból (takarékbetétkönyv, bank-, illetve folyószámla szerződés stb.) és a bank nyilvántartásából egyértelműen megállapítható. (Ehhez kapcsolódóan utalunk a 24. pontban írtakra.)

Figyelem! Az, hogy egy megtakarítási forma névre szóló, még nem jelenti feltétlenül azt, hogy biztosított. A részvény is lehet névre szóló és – mint láttuk – nincs biztosítva az OBA által. A 2003. január 1. előtt bank által kibocsátott névre szóló kötvény és letéti jegyet sem biztosítja az OBA.

11. Ránézésre olyan, mint egy értékpapír. Lehet-e biztosított?

A betétbiztosítás a névre szóló betéteken kívül kiterjed a bankok által 1997. január 1-jétől kibocsátott értékpapírszerű betéti okiratokra, közismertebb nevükön a banki papírokra is, feltéve persze, hogy azok is névre szólóak.

A betétesek védelmében – a félreértések elkerülése végett – törvény kötelezi a bankokat arra, hogy az 1997. január elsejétől forgalomba hozott értékpapír jellegű betéti okiratokon feltűnő módon tüntessék fel, hogy azok takaréketét szerződést testesítenek meg, azaz OBA védelem alatt állnak.

Figyelem! Az OBA biztosítása kiterjed a 2003. január 1-jétől kibocsátott banki kötvényekre és letéti jegyekre.

12. A postán nyitott betétkönyvek és az ott vásárolt banki papírok közül melyek védettek?

A postán többféle banki papír kapható, és állampapírt is lehet vásárolni. A posta többnyire megbízás alapján értékesít ilyen papírokat.

Az állampapírok mögött állami garancia áll. A bankok papírjaira pedig, mint már tudjuk, névre szólóság esetén a betétbiztosítás érvényes.

De a posta nemcsak az államtól és a bankoktól fogadhat el megbízásokat, hanem másoktól is. A biztonság mércéje ezekben az esetekben nem a posta, hanem az, aki a megbízást adta, aki a papírt kibocsátotta! A postán kívül mások, például utazási irodák is kínálnak banki papírokat és más megtakarítási formákat. Az ő esetükben is érvényes az, hogy nem a terjesztők, hanem a megbízók biztosítottsága fontos az óvatos megtakarítók számára. Ilyenkor ajánlatos a fokozott figyelem és tájékozódás!

A BIZTOSÍTÁS ÉRTÉKHATÁRA

13. Mit jelent az értékhatár?

Az OBA a befagyott betétek tőkéje és kamata után legfeljebb 100 000 (azaz százezer) eurónak megfelelő forintösszegig fizet kártalanítást.

A kártalanítás értékhatárát a törvény euróban állapítja meg, a kifizetés forintban történik (ld. a 7. pontot is). Ha a kártalanítás kifizetésére kerül sor, a betétes részére kifizetendő összeg megállapítása úgy történik, hogy az OBA a 100 000 eurót a kártalanítás kezdő napját megelőző napon érvényes MNB devizaárfolyamon átszámítja forintra és a betétes betétjei után az így kapott forint összegig fizet kártalanítást.

Figyelem!

Az alábbi példában szereplő euró árfolyam feltételezett összeg, csak arra szolgál, hogy a számítást levezethessük. Tényleges kifizetésnél az adott időpontban érvényes árfolyamot alkalmazza az OBA.

Példa:

Kis Tamás forintban elhelyezett betétjei:	
Takarékbetét	27.980.000 Ft
<u>Kamat</u>	<u>820.000 Ft</u>
Összesen:	28.800.000 Ft
OBA által <i>feltételezett</i> MNB devizaárfolyam:	280 Ft/euró
Kártalanítási értékhatár euróban:	100.000 euró
Kártalanítási összeg forintban: 100.000 euró x 280 Ft =	28.000.000 Ft
Kis Tamás forintban elhelyezett betéteiből:	
OBA által kártalanításként kifizethető	28.000.000 Ft
OBA által nem kifizethető:	800.000 Ft

Gyakori félreértés, hogy a biztosítási kifizetési határt úgy értelmezik, hogy az OBA a betétként elhelyezett összegből 100 000 eurónak megfelelő összegű forintot és – azon felül – az utána járó szerződéses kamatot is kifizeti. Egy másik tévhit szerint csak a betét összegét, azaz a tőkét védi a betétbiztosítás, a kamatát már nem.

Ez nem így van! A törvény értelmében az értékhatár az a maximális összeg, amelyet az OBA egy banki ügyfélnek kifizethet. Ebbe beletartozik a folyószámlára befizetett tőkeösszeg, a lekötött betét, a vásárolt banki papír, biztosított kötvény stb. és azok esedékes kamatai is. Az OBA tehát a betétes ügyfél valamennyi – a fizetéseképtelen bankkal szembeni – tőke- és kamatkövetelését összeadja, ám a kifizethető összeget a mindenkori értékhatár szerint maximálja.

Itt utalunk ismét arra, hogy az egyéni vállalkozó jogilag elkülönül a magánszemélytől, azaz ugyanazon személy háztartásának és egyéni vállalkozásának a banki számlái és betétei - a betétbiztosítás szempontjából - külön betéteknek minősülnek és a bank fizetéseképtelensége esetén a szóban lévő betétek alapján külön-külön, legfeljebb az érvényben lévő értékhatárig fizet az OBA kártalanítást.

14. Van-e önrész a betétbiztosításnál?

Nincs.

15. Növelhető-e a betétbiztosítás értékhatára? Mi számít közös betétnek?

A már említett alapelv szerint a biztosítás személyekre és bankokra vonatkozik, tehát a betétbiztosítási védelem növelésére két lehetőség adódik:

- a) több bankot vehetünk igénybe
- b) növelhetjük a betét tulajdonosainak számát

Fontos! Nem jogosult kártalanításra az, akinek rendelkezési joga van ugyan a betét felett, de nem tulajdonosa vagy résztulajdonosa a betétnek.

Ha egy magánszemély vagy vállalkozás több bankban helyezi el pénzét, ily módon bankonként újabb és újabb, az értékhatár szerinti összeggel növelheti a védettség határát.

Ha egy betétnek több bejelentett, azonosítható tulajdonosa van – például családtagok –, akkor a betétösszegegen belül annyiszor 100 000 euróig védett a betét, ahány tulajdonosa van.

Ha egy betétnek több tulajdonosa van, azt *közös betétnek* nevezik. A betétbiztosítási rendszer, ha a betétesek nem rendelkeznek másként, nem tesz különbséget a betét tulajdonosai között, azokat egyenrangúnak tekinti, függetlenül attól, hogy a betétbe a valóságban ki és mekkora összeget fizetett be. A kifizetendő összegből ebben az esetben egyenlő arányban részesülnek a tulajdonosok.

Figyelem!

Az euróban megállapított kártalanítási értékhatárra vonatkozóan részletes magyarázatot a 12. pontban talál. Az alábbi példákban az egyszerűség kedvéért a 12. pontban szereplő 100.000 euró = 28.000.000,- Ft (280 Ft/euró árfolyamot feltételezve) kártalanítási összeghatárral számolunk.

Példa: közös betét személyenként **100.000 euró = 28.000.000,- Ft** felett

Kis Tamás és Kis Tamásné	
Takarékbetét	63.490.000 Ft
<u>Kamat</u>	<u>110.000 Ft</u>
Összesen:	63.600.000 Ft
OBA által kifizethető személyenként:	28.000.000 Ft
OBA által nem kifizethető	7.600.000 Ft

Példa: közös betét összesen 28 millió Ft alatt

Kis Tamás és Kis Tamásné	
Takarékbetét	22.150.000 Ft
<u>Kamat</u>	<u>50.000 Ft</u>
Összesen:	22.200.000 Ft
Személyenként:	11.100.000 Ft

Vigyázat! A közös betét hátrányos is lehet a betétes számára, ha van ugyanannál a banknál másik – csak a saját tulajdonában lévő – betétje. A közös tulajdon alapján az Alap által kifizetett összeg ugyanis beszámít az illető ügyfél részére kifizethető értékhatárba, azaz a saját vagy a közös tulajdonú betét után esetleg már nem kaphatja meg a teljes összeget.

Figyelem!

Az euróban megállapított kártalanítási értékhatárra vonatkozóan részletes magyarázatot a 12. pontban talál. Az alábbi példákban az egyszerűség kedvéért a 12. pontban szereplő 100.000 euró = 28.000.000,- Ft (280 Ft/euró árfolyamot feltételezve) kártalanítási összeghatárral számolunk.

Példa: magán betét és közös betét

Kis Tamás	
Lekötött betét	27.970.000 Ft
Kamat	30.000 Ft

Kis Tamás és Kis Tamásné	
Közös folyószámla	2.270.000 Ft
<u>Kamat</u>	<u>30.000 Ft</u>
Összesen:	30.300.000 Ft

A személyenként kifizethető összeg:

Kis Tamás	
Lekötött betét	27.970.000 Ft
Kamat	30.000 Ft
Közös folyószámla	1.135.000 Ft
<u>Kamat</u>	<u>15.000 Ft</u>
Összesen:	29.150.000 Ft
OBA által kifizethető:	28.000.000 Ft
OBA által nem kifizethető:	1.150.000 Ft

Kis Tamásné	
Közös folyószámla	1.135.000 Ft
<u>Kamat</u>	<u>15.000 Ft</u>
Összesen:	1.150.000 Ft
OBA által kifizethető:	1.150.000 Ft

Ugyanezek a betétek egy-egy tulajdonossal:

Kis Tamás	
Lekötött betét	27.970.000 Ft
<u>Kamat</u>	<u>30.000 Ft</u>
Összesen:	28.000.000 Ft
OBA által kifizethető:	28.000.000 Ft

Kis Tamásné	
Folyószámla	2.270.000 Ft
<u>Kamat</u>	<u>30.000 Ft</u>
Összesen:	2.300.000 Ft
OBA által kifizethető:	2.300.000 Ft

16. Mi számít közösségi betétnek?

A közös betétől eltérő fogalom a *közösségi betét*.

Közösségi betét esetében ugyanis a közösséget (pl. társasházat) alkotó személyek száma szerint többszöröződik a kártalanítási összeghatár, de itt nincs – a közösséget alkotó személyek magánbetéteivel való – összeszámitási kötelezettség. Vagyis, ha egy személynek ugyanannál a banknál van betétje, mint ahol annak a társasháznak, amelyben ez a személy tulajdonos, akkor ez a személy a saját betétje (vagy betétjei) alapján jogosult legfeljebb 100 000 eurónak megfelelő forint összegű kártalanításra, és a társasház is jogosult ezen személyre tekintettel legfeljebb 100 000eurónak megfelelő forint összegű kártalanításra.

Figyelem!

Az euróban megállapított kártalanítási értékhatárra vonatkozóan részletes magyarázatot a 12. pontban talál. Az alábbi példákban az egyszerűség kedvéért a 12. pontban szereplő 100.000 euró = 28.000.000,- Ft (280 Ft/euró árfolyamot feltételezve) kártalanítási összeghatárral számolunk.

Példa:

Társasház 10 tulajdonossal	
Bankszámla	240.000.000 Ft
<u>Kamat</u>	<u>200.000 Ft</u>
Összesen:	240.200.000 Ft

Tulajdonosonként	
Tőke	24.000.000 Ft
<u>Kamat</u>	<u>20.000 Ft</u>
Összesen:	24.020.000 Ft
OBA által kifizethető:	24.020.000 Ft
OBA által nem kifizethető:	0 Ft

A társasház részére járó kártalanítás 240.200.000 Ft.

17. Jogosultak-e kártalanításra a meghatalmazottak?

Ha valakit 1997. január 1-je után jelentettek be meghatalmazottként – a törvény szóhasználatát követve „rendelkezésre jogosultként” –, akkor az a betétbiztosítás szempontjából nem jelent tulajdonosi viszonyt. Az ilyen meghatalmazott személyek tehát nem jogosultak kártalanításra (mivel nem tulajdonosai a betétnek), vagyis általuk nem növelhető a betét védettségének értékhatára.

18. Vonatkozik-e devizabetétre is a biztosítási értékhatár?

A devizában elhelyezett betétre is vonatkozik az értékhatár, amelynek betartásához az OBA a betétes követelését a kártalanítás kezdő időpontját megelőző napon érvényes, MNB által közzétett devizaárfolyamon számítja át forintra.

Figyelem! A betétesnek ugyanazon banknál elhelyezett forint- és devizabetétei kártalanításkor összevonásra kerülnek és azok alapján együttesen legfeljebb 100 000 eurónak megfelelő összegű forint fizethető ki kártalanításként.

KAMATOK BIZTOSÍTÁSA

19. Védi-e a kamatokat is a betétbiztosítás?

Igen, a védettség kiterjed az elhelyezett tőkeösszegre és annak még nem tőkésített (banki szóhasználat: jóváírt) kamataira is, természetesen az értékhatáron belül.

20. Mekkora kamatot fizet a betétbiztosítás akkor, ha még nem írták jóvá a betétszerződés szerint járó kamatokat? Terheli-e levonás (kamatadó) a kamatot?

Az OBA a betétek befagyása, a bank tevékenységi engedélyének visszavonása, vagy a bank felszámolásának közzététele után köteles 20 munkanapon belül befejezni a betétek kifizetését. Az OBA a tőkeösszegeken felül az előzőekben felsorolt kezdő időpontig számított, szerződés szerinti kamatot is kifizeti a betétesnek. Emlékeztetünk arra, hogy az értékhatárt a kamatokkal együtt sem lehet átlépni. A kamatot a jogszabályok alapján terheli kamatadó fizetési kötelezettség.

21. Véd-e bármilyen magas kamatozású betétet az OBA?

A törvényhozók igyekeztek csökkenteni a visszaélési lehetőségeket. Ha egy betétes az azonos nagyságú és lekötési idejű betét bank által meghirdetett kamatához képest jelentősen magasabb kamatot vagy más vagyoni előnyt kap, akkor betétjére az OBA védelem nem vonatkozik. A „jelentősen magasabb kamatot” nyilvánosan, a banki kondíciós listában meghirdetetté nem egy-két százalékkal, hanem jelentősen nagyobbat jelent! Az OBA eddigi gyakorlatában volt már példa arra, hogy a bank által nyilvánosan meghirdetett kondíciókat száz százalékkal meghaladó kamatmértékű betétet kizárta a biztosításból.

HATÁROKON ÁTNYÚLÓ BETÉTBIZTOSÍTÁS

22. Védett-e a betétem egy uniós bankban Magyarországon vagy az Európai Unió más országaiban?

Igen, azonban nem feltétlenül azonos feltételekkel. Az EU-n belül a betétbiztosítás kötelező szolgáltatási minimumát uniós előírás rögzíti. Ennek megfelelően, a hazai szabályokhoz képest az önrész vagy a biztosítási értékhatár mértékében mindkét irányba lehetnek eltérések. Az EU területén bejegyzett bankokban elhelyezett betéteket az alapítás országában létrehozott nemzeti betétbiztosítási intézmény biztosítja. Ez a védelem kiterjed mindazon EU-s tagországra is, ahol a szóban lévő bank betétet gyűjt. Például egy Ausztriában bejegyzett bank magyarországi fiókja (fióktelepe) által gyűjtött betéteket az osztrák betétbiztosító intézet biztosítja, egy Magyarországon bejegyzett bank ausztriai fiókja által gyűjtött betéteket pedig az OBA.

23. Előfordulhat-e, hogy pénzem elhelyezésekor a magyar betétbiztosítás feltételeitől eltérő betétvédelemmel találkozom?

Előfordulhat, és minél több uniós bank jelenik meg a magyar bankpiacon, annál gyakrabban.

Mivel az előző pontban említett EU előírás csak a kötelező szolgáltatási minimumot határozza meg, ettől a tagországok (így Magyarország is) mind a biztosítási értékhatárt, mind a védett betétek körét tekintve eltérhetnek.

Emiatt nyomatékkal hangsúlyozzuk, hogy betételhelyezés előtt mindig tájékozódjon a betétbiztosítás feltételeiről!

GYAKORLATI KÉRDÉSEK

24. Milyen adatokat közöljön a betétes a bankjával a biztosítás érvényesíthetőségéhez, teljesíthetőségéhez?

A pénzmosás elleni törvény alapján a bankoknak az ügyfeleket azonosítaniuk kell, és rögzíteniük kell a törvény által meghatározott adatokat. Ennél több adatra a betétbiztosítás érvényesíthetőségéhez sincsen szükség.

Mindig jelentse be az adataiban, például a lakcímében történő változásokat! Ha valaki a változásokat nem jelenti be, attól még jogosult marad a kártalanításra,

azonban az adatok nehezebb feldolgozása, ellenőrzése következtében esetleg később juthat a pénzéhez.

Figyelem! 2001. december 19-étől már nem lehet betétet úgy elhelyezni, hogy a betétes nem adja meg az azonosító adatait. A pénzmosás elleni törvény alapján a banknak az előírt adatokat fel kell vennie a betétesről a betét elhelyezésekor, vagy a korábban bemutatóra szólóan elhelyezett betét első bemutatásakor.

25. Mit kell tennie az ügyfélnek a betét befagyása után annak érdekében, hogy a pénzét mielőbb visszakapja?

A bank mellett az OBÁ-nak is kötelessége a betétesek tájékoztatása. Az eddigi gyakorlatnak megfelelően a napi sajtó és hirdetések tájékoztatnak arról, mikor és milyen szabályok szerint kezdődnek a kifizetések.

26. Mennyi idő alatt fizetik ki a biztosítottak pénzét?

Az OBA a kifizetéseket a betétek befagyása, a bank tevékenységi engedélyének visszavonása, vagy a felszámolás közzététele után kezdi el és 20 munkanapon belül fejezi be. E határidőn belül az OBA-nak ki kell fizetnie a bejelentett jogos igényeket. Indokolt esetben a kártalanítás ideje egy alkalommal további 10 munkanappal meghosszabbítható. Megismételjük: a kifizetéseknek pénzügyi akadályja nem lehet! A törvény alapján az OBA a legösszerűbb, leggyorsabb módon teljesíti a kifizetéseket. Például „OBA Betétbiztosítási kártya” segítségével, banki átutalással, postai úton, közvetlen kifizetéssel vagy kifizető ügynök – pl. egy bank – megbízása útján. A kifizetési módokat minden esetben az OBA hirdetései tartalmazzák.

27. Elévül-e a betétbiztosítással szembeni követelés?

A betétbiztosítással szembeni követelés mindaddig igényelhető, amíg az eredeti követelés a bankkal szemben érvényesíthető lett volna. A takarékbetétek például nem évülnek el, az egyéb betétkövetelések pedig – ha a szerződés nem állapított meg más határidőt – öt évig érvényben maradnak. A letéti jegy a beváltásra előírt határidő lejártát követő tíz év alatt évül el, a kötvényen alapuló követelés nem évül el. A letéti jegyek és banki kötvények közül azonban csak a 2003. január 1. után kibocsátottak biztosítottak.

28. Honnan lehet ezen a kiadványon kívül tájékozódni arról, mi biztosított és mi nem?

A bankok biztosított betéti termékeit tartalmazza a már említett Betétregiszter (Betétkereső), melyek a bankfiókokban megtalálhatók, illetve amely szintén megtalálható az OBA és a PSZÁF honlapján. A Betétregiszter a tagintézetek együttműködésével készül, minden általuk forgalmazott és a PSZÁF által regisztrált, OBA által biztosított betéti formát tartalmaz.

Továbbá – a törvény értelmében – a bankok kötelesek a betétbiztosítással kapcsolatos valamennyi lényeges kérdéssel közérthető formában tájékoztatni különös tekintettel arra, hogy mely betéttípusok biztosítottak, beleértve az írásbeli tájékoztatási kötelezettséget is.

2011. január 1-től a bankok évente egyszer kötelesek a betéteseiket tájékoztatni valamennyi, OBA által biztosított betétjük tőkeösszegéről. A tájékoztatás történhet levélben, elektronikus úton, illetve a bankfiókokban közvetlenül átadott kimutatással. A tájékoztatás konkrét módjáról érdeklődjön számlavezető bankjánál!

Lényeges, hogy ha Ön kérdez, a bank köteles pontos és részletes felvilágosítást adni!

Az OBA Igazgatótanácsa az 1996. évi CXII. törvény 111. § (1) bekezdésének f) pontjában kapott felhatalmazással élve határozatában 2006. március 1-jétől ajánlja tagintézetei számára a betétbiztosítási fogyasztóvédelmi embléma feltüntetését. Ha ezt az emblémát látja a betéti termék okiratán avagy a termékismertetőben, biztos lehet afelől, hogy az az OBA által biztosított betét.

Az OBA Hangújság (témánként rögzített hangbemondás) üzemeltetésével is segít eligazodni betétbiztosítási kérdésekben az **(40) 918-918** telefonszámon. Jó tudnia, hogy egy bank fizetéseképtelensége esetén a hangújság kiegészül a befagyott betétekre vonatkozó aktuális tudnivalókkal.

Az OBA Internetes honlapja a www.oba.hu címen tematikus csoportosításban várja a betétbiztosítás iránt érdeklődő betétes és szakmai böngészőket.

29. Hová fordulhat, ha a betéttel kapcsolatos betétbiztosítási kérdésére a banktól nem kap választ?

Az OBA a betétesek bankok iránti bizalmának erősítése céljából az internetre építve, a betétesek érdekeinek védelmére létrehozta a „betétbiztosítási ombudsman” intézményét. Az eddig ismert hasonló intézményektől eltérően a „betétbiztosítási ombudsman” nem jelenik meg létező személyként. A betétesek az internetes ombudsman@oba.hu címre elektronikus, vagy a 1535 Budapest 114. Pf. 793 levélcímre hagyományos levelet küldhetnek a következőkben részletezett ügyekben, melyet az Alap munkatársai dolgoznak fel és segítenek azok megoldásában.

A „betétbiztosítási ombudsman” vállalja a hitelintézet és annak ügyfele közötti – a betétbiztosítással összefüggő – esetleges ügyfél-problémák pártatlan és korrekt megoldását. A „betétbiztosítási ombudsman” minden körülmények között különös gondot fordít a titokvédelmi szabályok megtartására.

Milyen konkrét segítséget várhat Ön az ombudsmantól? Az ombudsman függetlenségéből és pártatlanságából eredően arra vállalkozhat, hogy meghatározott probléma kapcsán közreműködik a felek számára elfogadható megoldások felkutatásában. Ennek során, ha szükséges, felveszi a kapcsolatot az érintett bankkal, esetleg a PSZÁF bevonásával az eset körülményei alapján közreműködik a megoldási javaslatok kimunkálásában is.

Akkor kérje az ombudsman közreműködését, ha nem kapott megfelelő tájékoztatást a hitelintézettől akár szóban, akár írásban a betétbiztosítással, esetleg az állami garanciával kapcsolatos kérdéseire.

Ha a „betétbiztosítási ombudsman” közvetlenül nem lehet az Ön segítségére, akkor megmondja, hogy az adott ügyben mely szervezethez célszerű fordulnia.

Miben nem illetékes a „betétbiztosítási ombudsman”?

- Nem vállalkozhat részletes vizsgálatok elvégzésére, leszámítva a széles értelemben vett ügyfél-érdeket csorbító eseteket.
- Nem illetékes azokban a kérdésekben, amelyek a hitelintézetek vezetőinek hatáskörébe tartoznak.
- Nem illetékes eljárni a már kialakult válsághelyzetben, illetve betétfagyás esetén. Az ilyen esetekben a PSZÁF és/vagy az Alap feladatait a vonatkozó törvények jelölik ki.
- Végül, nem alkalmas olyan ügyek megoldására sem, amelyekben peres eljárás van folyamatban, illetve amelyek már végrehajtás alatt állnak.

BETÉTBIZTOSÍTÁSI FOGALOM MEGHATÁROZÁSOK

Betét:

a Polgári Törvénykönyv szerinti betétszerződés vagy takarékbetét-szerződés alapján fennálló tartozás, ideértve a bankszámlaszerződés alapján fennálló pozitív számlaegyenleget is, valamint a bank által 2003. január 1-től kibocsátott letéti jegyet és kötvényt.

Névre szóló betét:

az a betét, amelynek tulajdonosa a betétszerződésben, a takarékbetét-szerződésben vagy a bankszámlaszerződésben feltüntetett azonosító adatok alapján egyértelműen azonosítható.

Betétes:

akinek a betét a nevére szól, vagy – kizárólag a nem névre szóló betétek esetében – aki a betétokiratot felmutatja.

Rendelkezésre jogosult személy:

aki a betét tulajdonosa, vagy, ha nem tulajdonosa a betétnek, aki a tulajdonos rendelkezése alapján korlátozással vagy a nélkül rendelkezhet a betét fölött.

Kedvezményezett:

a betét tulajdonosa vagy a betétes által kedvezményezettként a hitelintézetnek írásban bejelentett személy.

Közös betét:

a közösségi betét kivételével az olyan betét, amelynek több tulajdonosa van.

Közösségi betét:

a társasházak, lakásszövetkezetek, iskolai takarékosági csoportok, építőközösségek betétei.

Befagyott betét:

az olyan betét, amelyre a hitelintézet nem képes a jogszabályi rendelkezések vagy a szerződéses kikötések szerinti esedékességet követő öt munkanapon belül a kifizetést teljesíteni.

Kártalanításra jogosult személy:

a betétes. Kivételt képeznek azok a betétek, amelyek szerződéses feltételei ettől eltérő megállapodást tartalmaznak. Nem minősül kártalanításra jogosult személynek – a rendelkezési jogosultságának keletkezési időpontjától függetlenül – az a személy, aki a betét tulajdonosának rendelkezése alapján rendelkezik a betét fölött a betét befagyása pillanatában, de egyébként sem tulajdonosa, sem kedvezményezettje a betétnek.

Figyelmeztetés!

Ez a kiadvány a jelenlegi betétbiztosítási szabályok kivonatos ismertetése, így kizárólag tájékoztató jellegű. A benne foglaltak és a jogszabályok eltérő értelmezése esetén a hatályos jogszabályok rendelkezései az irányadóak.

A betétbiztosítási rendszer csökkenti a banki, takarékbiztosítási és hitelszövetkezeti, valamint a lakás-takarékpénztári ügyfelek kockázatát.

Ez azonban nem jelent teljes biztonságot, hiszen a betétbiztosítási rendszernek kizárólag a betétet gyűjtő intézmények a tagjai.

**Együtt vigyáz(z)unk a pénzére!
Ebben segíti ez a kiadvány.**

ORSZÁGOS BETÉTBIZTOSÍTÁSI ALAP

Tel.: 214-0661

Fax: 214-0665

Hangújság: (40) 918-918

Honlap: www.oba.hu

2011